Joukkoristiside

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ★ JULKAISIJA TUNTURILATU RY. N:o 1/1969

Tervetuloa Tampereelle

Tunturikerho Kolbma lausuu Tunturiladun jäsenet ystävineen tervetulleeksi Tampereelle Lapinkävijöiden vuosikatselmukseen 1—2. 11. 1969. Tehtaitten kauniissa kaupungissa on ulkoiluharrastuksen piirissä mukana suuri joukko eri ikäluokkien kansalaisia. Myös Lapinkävijöiden joukkoon on tullut lisää virkeätä *toimintahaluista joukkoa.*

Toivomme, että eri puolilta maata saapuvat retkeilyn harrastajat viihtyvät kaupungissamme ja että sovitatte matkanne myöhemminkin tänne.
Tervetuloa

TUNTURIKERHO
KOLBMA
Yrjö Suuniittu
Väinö Martikainen

□ TUNTURILADUN vuosikokous pidetään 1 pnä marraskuuta alkaen klo 14 Ratinanlinnan "Linnansalissa".

□ SUSIVIHKIÄISET tapahtuvat 1 pnä marraskuuta alkaen klo 19 Kauppaseurassa Kirkkokatu 10 Tampere.

□ SUSILOUNAS on 2 pnä marraskuuta alkaen klo 11 Pispalan Pulterissa Pispalanvaltatie 23 Tampere.
Tilaisuuksissa pidetään rinnassa susimerkkiä ken sen omistaa.

□ TUNTURILADUN metallinen jäsenmerkki on valmistunut ja sen "ensiesiintyminen" on Tampereen juhlien yhteydessä. Sen on suunnitellut Hannu Hiltunen, se on pieni, se on tyylikäs ja se maksaa 5 mk.

Lapin kullankaivajain yhdistys täytti 20 vuotta



NIILO RAUMALA on Lapin kullankaivajain yhdistyksen sihteeri. Kävälitessään kesällä Helsingissä hänellä oli salkussa mukanaan yhtä ja toista näytettävää

Jos joku etelän varis sanoo olevansa Lapin kullankaivajain yhdistyksen jäsen, saattaa hän sitä olla, mutta ns. kannattava jäsen jollaiseksi pääsee kuka vain, kunhan lukee pöytään kympin kertasummana. Kannattajajäsenellä on järjestön kokouksissa puhe- muttei ratkaisuvaltaa.

Yhdistyksen varsinainen jäsen maksaa liittymismaksuna 2 grammaa kultaa ja gramman vuodessa jäsenmaksuna. Järjestö perustettiin 18 pnä syyskuuta 1949, joten se äsken täytti kaksi vuosikymmentä. Perustava kokous pidettiin Pellisen kämpässä.

Jukka Pellinen on jo aikaa ollut manan suurilla kultamailla, mutta hänen muistonsa ja nimensä elävät. Yksinpä hänen kämppänsä takana kohoava tunturinkupura kantaa nimeä Pellisenlaki hänen kaljunsa muistona. Yhdistyksen puheenjohtajana on Inarissa asuva komeapartainen Heikki Kokko, jonka "kultakaivos" on kirkonkylässä pyörivä liiketoiminta. Sihteerin tehtäviä hoitaa Niilo Raumala, joka uskollisesti asustelee joskus talvetkin Puskuojalla kämpälläänsä.

Nipa Raumalan ja eräiden muiden kullankaivajain luona voi kuka vain käydä kultaonneaan koettamassa pikku korvausta vastaan tietenkin. Jotkut ovat ottaneet tavoitteekseen itse vaskata Lemmenjoen kullat sormukseen, jolla sitten solmivat ikuisen liiton ikioman kultatukan kanssa. Se on romanttinen tapa ottaa avioliiton rinkka selkään. Eikö vainkin?

ERKKI AHOKANTO

Kuljimme kultamaita



RINKAT nostettiin "pykälään". Enemmän tai vähemmän ähkäisten. Painoa oli 19—22 kiloon. Kaikki turha oli koetettu karsia pois ja kannettavaksi ottaa vain 10 vuorokauden muona ja muu välttämätön. Katseltiin karttaa ja mittailtiin matkaa ensimmäiseen tavoitteeseemme. Hirvas-Niilan sota-aikaan piilopirtikseen rakentamalle "Härkäporon" kämpälle. Muistaakseni sanoin "lähtekäämme, sanoi Jokioisten palokunta", kun lähdimme astuskelemaan kohti siltaa, joka johti yli Sotajoen. Joen toisella rannalla oli maasto mitä mukavinta. Kuivan hiekkaista, mäntyä kasvavaa kangasta. Hellautimme kättämme Joukolle, joka jatkoi matkaansa Kutturaan, tuotuaan ensin meidät suurella Peugeotillaan tänne Papinhaminaan. Kun olimme kiivenneet ensimmäisen nousun, jokseenkin jyrkän hiekkarinteen, sanoi Anja: "Jos vielä tulee tuonlaisia, niin mä lähden kotiin". Lausuman hauskuudesta huolimatta ei naurettu. Tiesin, että

Jatkuu siv. 4 ■

□ **TUNTURISUSIA on pyhäinpäivän jälkeen 809 korkeimman susinumeron oltua viime vihkiäisten jäljiltä 751. Tampereen susivihkiäisissä "lyödään" ikäsudet No 16 Tapani Piirainen ja No 17 Jonne Saastamoinen. Johtaja susien korkein numero kohoaa 55:een sen oltua viime vihkiäisten jäljiltä 49. Uusien "säätyläisten" esittely on tämän lehden takasivulla.**

TUNTURILATU ry

JOHTOKUNTA:

Varapuheenjohtaja Bjarne Lampen. Toivo Harjanne. Hannu Hiltunen. Paavo Kihlberg. Eeva Ratia, Hilkka Repo. Sihteeri Leena Heinonen, Limingantie 40 A Helsinki, puh. 794198. Antero Tarvainen, Esko Venäläinen. Rahastonhoitaja Eero Lilja (Suomen Latu).

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Toimittaja Erkki Wiksten, Yläkiventie 5 K 187, Helsinki 92, puh. 335 878.

NAISTOIMIKUNTA:

Kokoonkutsuja Kirsti Päiväranta, Pietarink. 19, H:ki 14, puh. k 631 531.

SUSIKYRÖN RAKENNUSTOIMIKUNTA:

Puheenjohtaja Antero Tarvainen, Takojantie 7 B 11, Tapiola. Puh. k. 465 572, arkkitehtijäsen Ensio Louhiluoto (Joensuu), rakennusmestarijäsen Pentti Koskinen (H:ki), rakennusmestarijäsen Matti Haikonen (Kuusaa), Brita Saloriutta (H:ki), Väinö Friman (Lahti), Fentti Tiilikainen (Lahti), Tuure Kairaneva (Kotka), Paavo Rannikko (Turku).

SUSIKYRÖ, seuran tunturimaja, os. Ruuttama Ylikyrö.

Majan isäntä Esko Venäläinen.

SUSIVALIOKUNTA:

Puheenjohtaja Ville Rantala, Teljäntie 5 C H:ki 35. Puh. k. 452 127. Sihteeri Eila Väänänen. Bjarne Lampen, Tuure Saarinen, Toivo Harjanne.

TUNTURIKERHO KUOKTE (2) HYVINKÄÄ

Puheenjohtaja Pekka Järvinen. Sihteeri Anja Pajunen, Ridasjärvi, työlaitos.

TUNTURIKERHO KOLMBMA (3) TAMPERE

Puheenjohtaja Yrjö Suuniittu. Sihteeri Väinö Martikainen, Tesomajärvenkatu 8 B 9, Rahola. Puh. k. 41 390.

Lapin Jokos ry

on päässyt patikkaretkiensä alkuun. Ohjelmassa on kaiken kaikkiaan tänä syksynä seuraavaa:

2.11. Helsinkiläisten polkuretkeen osallistuminen klo 9.00.

9.11. osallistuminen Seitsemän veljeksen vaellukselle.

Suomen Ladun TOIMINTAA

□ SUOMEN LADUN KOULUTUSSUUNNITELMA: Suomen Ladun toimistossa on viime aikoina kaavailtu Ladun koulutusohjelmaa. Pyrkimyksenä on ollut kartoittaa ne latutoimintamuodot, jotka menestyäkseen ja laajetakseen vaativat koulutustoimintaa.

A. Suomen Ladun järjestämät koulutustilaisuudet:

Suomen Ladun toimisto järjestää vuosittain seuraavat kuusi koulutustilaisuutta:

1. Hiihdonohjaajakurssi:

— kurssilla koulutetaan Suomen Ladun lomaoppaita ja jäsenyhdistysten hiihdonohjaajia yhdistyksissä käynnistettävää hiihtokoulutusta varten.

— kurssin käyneen henkilön tulisi pystyä sekä Lapissa että Etelä-Suomessa toimimaan lomaviikon ohjaajana ja antamaan alemman asteen loma- ja retkikoulutusta.

— kurssi käsittää 5—10 teorian luentotuntia Helsingissä tai Vierumäen tai Pajulahden Urheiluopistossa sekä 10 vrk:n hiihdonohjaajakurssin Vuokatin Urheiluopistossa (Suomen Ladun lomaoppaiden koulutukseen kuuluu lisäksi toimia kolme kertaa, kolme eri kurssia tai eräretkeä, Lapissa apuvetäjänä)

— osaan teorian aiheista tutustutaan monisteiden ja kirjallisuuden avulla kotona ja tentitään Vuokatin kurssin alussa.

— luennot pidetään marraskuussa ja Vuokatin kurssi joulu- ja tammikuussa.

2. Lasten Hiihtokoulun opettajakurssi:

— tavoitteena on kouluttaa niin paljon Lasten Hiihtokoulun opettajia, että jokaisessa latuyhdistyksessä voitaisiin järjestää talvessa ainakin yksi Lasten Hiihtokoulu.

— koulutustilaisuus järjestetään tammi- ja helmikuussa eri latuyhdistyksissä.

3. Suomen Ladun alueelliset talvipäivät:

— talvipäivien tarkoituksena on koota latulaiset viikonloppuna hiihdon ja talviretkeilyn merkeissä, vaihtaa kokemuksia talviretkitapahtumista ja varusteista sekä osallistua partioittain **talvitaitokilpailuun.**

— latuyhdistykset järjestävät vuoron perään talvipäivät omassa latupiirissään (Etelä-Suomen piiri, Lounais-Suomen piiri, Keski- ja Länsi-Suomen piiri, Kaakkois-Suomen piiri, Itä-Suomen piiri ja Pohjois-Suomen piiri)

— talvipäivät pidetään Etelä-Suomessa helmikuun aikana ja Pohjois-Suomessa helmi-maaliskuun aikana.

4. Suomen Ladun valtakunnalliset leiripäivät:

— leiripäivien tehtävänä on sulanmaan aikaan tapahtuvan retki- ja leirintätoiminnan kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen.

— leiripäivät pidetään juhannuksena tai sen jälkeisenä viikonloppuna vuoron perään kussakin latupiirissä.

5. Suomen Ladun retkenjohtajakurssi:

— kurssin tarkoituksena on kouluttaa Suomen Ladun lomaoppaita retkenjohtajatehtäviin sekä retkenjohtajia jäsenyhdistyksissä käynnistettävää retkitoimintaa varten.

— kurssi (7—10 pv) järjestetään jossain Etelä-Suomen "laitoksessa", jossa on muonitus- ja sisämajoitusmahdollisuudet.

6. Suomen Ladun toimihenkilökurssi:

— Kurssin tarkoituksena on antaa koulutusta jäsenyhdistysten uusille toimihenkilöille käytännön yhdistystoiminnassa.

— toimisto pitää kurssin kunkin latuyhdistyksen haluamaan aikaan.

B. Latupiiriä koskevat koulutustilaisuudet:

Tässä vaiheessa on tuskin tarpeellista kouluttaa itsenäisiä piirikouluttajia, vaan piirikoulutus tapahtuu aluksi Suomen Ladun toimiston toimesta. Piirikoulutusta on jo tapahtunut Lasten Hiihtokoulun puitteissa Keski- ja Länsi-Suomen ja Kaakkois-Suomen piireissä, joissa koulutettavat koottiin yhteiseen koulutustilaisuuteen Jyväskylään ja Kuusankoskelle.

1. Lasten Hiihtokoulun opettajakurssi:

— kurssi pidetään vuosittain eri latupiireissä.

— koulutettavat kootaan latupiiriin eri latuyhdistyksistä yhteiseen koulutustilaisuuteen.

2. Suomen Ladun alueelliset talvipäivät:

— yksi latuyhdistys kussakin latupiirissä järjestää vuosittain alueelliset talvipäivät.

— Suomen Latu avustaa järjestäjäyhdistystä mahdollisuuksien mukaan.

3. Suomen Ladun toimihenkilökurssi:

— kurssit pyritään pitämään keskitetysti latupiirin jossain latuyhdistyksessä.

C. Latuyhdistysten järjestämät koulutustilaisuudet:

Latuyhdistykset järjestävät itsenäisesti paikkakunnillaan seuraavia koulutus- ja toimintatilaisuuksia:

1. Hiihto- ja laskettelukurssit
2. Lasten Hiihtokoulut
3. Päivä- ja viikonloppuretket
4. Tunturihiihtokurssit
5. Erätaitokurssit (Lapin retkelyä ja leiripäivien vaelluskilpailua varten)
6. Suunnistuskurssit
7. Ensiapukurssit
8. Pelastuspalvelukurssit

□ KOKOUSKUTSU. Toimintasääntöjen mukaisena kokouskutsuna ilmoitetaan täten Suomen Latu r.y:n jäsenyhdistyksille, että Suomen Ladun vuosikokous pidetään Espoossa, Otaniemen Urheiluhalleilla, lauantaina joulukuun 13. päivänä 1969 klo 14.00. Kokouksessa käsitellään toimintasääntöjen 7 §:ssä mainitut asiat.

Talous-Osakekauppa ja Helsingin Talouskauppa O

Helsingissä syyskuun
nä 1969

SUOMEN LADUN HA

□ LATU HIIHDÄTTÄ
RUKALLA. Tulevan t
minnan suuntaviivat alk
jo selvillä. **Talvilomaviik**
jestetään entiseen tapaa
seen tapaan ja entisissä
sa, mutta myös uusia
na.

Kokonaan uutena pai
na tulee nyt mukaan **Ru**
jossa SL:n talvilomaviik
listuvat majoittuvat **Tau**
kalan taloon. Käytettä
kaikkiaan 45 vuodetta, j
2—8 hengen huoneissa.
kasta on hissille mat
km, joten viikkojen o
laskettelu muodostaa
osan, hiihtoakaan silti u
ta.

Ylläksellä kokeillaan
majapaikkojen lisäksi **Äk**
Pieni maja (10—12 vuo
lähempänä hissiä (2 k
tähän astiset majapai
että se on varattu laske
käyttöön. Huoneiden p
takia se soveltuu myös

Eräretkiä tehdään pait
le ja Saariselälle, jälle
vanhalla tutulla reitillä
Pallas—Ylläs. Erikoisu
ohjelmassa susivaellus
kairan" eli Raja-Joosepi
resuvantoon.

Latu- ja perhejunat o
leen kuvassa mukana, se
tena Koulumatkailutoimi
jestämä **joulunvietto Vu**
Myös **Kiilopäälle** otetaa
vieraita, ja jos heitä i
tarpeeksi, järjestetään
ohjelmaakin. Koulujen
man aikana on lisäks
talvilomaviikko **Eerikkilä**
luopistossa.

Jatkuu si



YKI ON POISSA



Purojen solina laantui tunturien kuivuvilla rinteillä, kuului kuiske: Yki on sairastunut. Ruskan alkaessa kerrottiin: Yki sairastaa. Syksyn kulta varisi puista; saapui sanoma: Yki on poissa.

Yki Pitkäsen oivallusten ja toiminnan jälkiä näkyy monessa paikassa Lapin tuntureilla:

— Äkäslompolossa Röhkömukka, jonka innokkaimpia osakkaita hän oli ainakin majan alkuvaiheissa,

— Sudenpesä, Saariselän ensimmäinen vaeltajien käyttöön nimenomaan rakennettu autiotupa, sen suunnittelu, tarvikelaskelmat ja ensimmäisen rakennusretkikunnan johtaminen (1952),

— Turvekodan kehittäminen kammiksi ja näytteiden rakentaminen Muotkatuntureille — Susikammi — ja Utsjoen tuntureille Morishveijoelle,

— Uusien autiotupamallien kehittäminen Metsähallituksen käyttöön,

— Osallistuminen toimikunnan jäsenenä Lapin retkeilyolojen kokonaissuunnitelmaa laatineen toimikunnan työhön,

— Kiilopään koulutuskeskuksen rakennuspaikan kartoittaminen ja osallistuminen rakennustoimikunnan työhön tärkeänä asiantuntijana, mutta talkoolaisena,

— Ykin ensimmäisen sillan suunnittelijana ja rakennustöiden johtajana Ivalojoen Kultalassa, samoin uuden sillan kohdalla, kun ensimmäisen vei tuhotulva,

— Oman kalakämpän rakentaminen Inarijärven saareen jälkikasvun erähengen ylläpitäjäksi,

— Susikyrön suunnittelu ja rakennushankkeen johtaminen toteutumisvaiheeseen saakka Tunturiladun jäsenten omaksi tukikohdaksi.

Tunturien tuntijana saavuttamiensa ansioiden perusteella Yki Pitkänen vihittiin tunturisudeksi v. 1951 ja kutsuttiin ikäsusien kaartiin no:lla 7 v. 1954. Vuonna 1955 hänet valittiin Tunturilatu ry:n puheenjohtajaksi, mitä monitoimista tehtävää hän hoiti kuolemaansa saakka.

* * *

Yrjö Pitkänen kuoli kotonaan Tapiolassa 18. 10. Hän oli syntynyt Ruskealassa 27. 9. 1907, tullut ylioppilaaksi Sortavalassa v. 1926 ja dipl.insinööriksi v. 1932. Toimittuaan suunnittelutehtävissä eri toimistoissa hän perusti v. 1950 oman insinööritoimiston, jonka toimitusjohtajana hän oli poismenoonsa saakka.

* * *

Nyt on poissa Röhkömukan osakas, Sudenpesän suunnittelija, Kiilopään kartoittaja, Ykin sillan rakentaja, Susikyrön toteuttaja, suuren susilauman johtaja, vielä laajemman latulaisjoukon työhön innoittaja.

Suuri susilauma valittaa mollissa, Tunturilatu kaipaa mittavaa johtajaansa ja tunturien vaeltajat toimintansa avarakatseista ohjelmoijaa.

1. IKÄSUSI

Tampereelta saapunut surunviesti kertoo tunturisusi No 725 Taisto Rautian kuolleen tapaturmaisesti syyskuun 4 pnä.

VIIMEINEN ERÄRETKI

MONI JOUTUU elämänsä varrella vaiheeseen, jossa on luovuttava, kenties ikuisiksi ajoiksi, läheisestä ja kovin rakkaaksi käyneestä harrastuksestaan. Minulle on käynyt näin.

Olen joutunut heittämään hyvästit eräretkille.

Enää ei rinkka harteitani paina, ei hierrä saapas ainakaan Lapin korpimaisemissa kantapäitäni. Ei enää puserra kylki autiomajan kovaa lavitsaa eikä suksi kanna rauhatonta ihmistä kauaksi, hiljaisuuden rannattomalle merelle.

Ei ole mahdollisuutta kokea kevätaamujen ja päivien riemukasta valonleikkiä Vongoivan taikka Haltin mailla, ei syksyn ruskaa. Ei ole mahdollisuutta tuntea ponnistelun iloa ja tuskaa, väsymyksen kirousta ja onnellisuutta, tavoitteen löytämistä päivän harharetkien jälkeen. Ei ole mahdollisuutta kärventää naamaansa taikka rämpiä soita taikka soseita.

Sillä siellä aurinko ja sade ja myrsky koskettavat ihmistä, sisinta myöten. Ravistavat Sokostilla toisin kuin Helsingin Espalla. Täällä kun väsyn kulkemiseen taikka ihmisiin, hyppään linjuriin. Siellä on kestettävä kaikki mikä eteen tulee. Ellet kestä, pysy kotonasi. Siellä voit hypätä vain jäälkalseaan järveen taikka lampeen.

Kotona saat onnellisena hetkenäsi kermaleivoksen suuhusi, siellä retkikaverin hikisen ison varpaan. Kotona ärjyy eukko ja kakarat ja työnantajat ja mestarit, siellä tuuli ja tuiverrus tukkii silmäsi, suusi ja korvasi.

Silti on tulossa tippa silmään kun tietää, että on osaltaan taivaltanut viimeisen eräretkensä.

Oli kevät vuonna 1968, Vappu lähestyi. Tavallisesti minulla oli siihen aikaan vuodesta jo sivakat paketissa. Nyt oli lähdettävä kokemaan jotain uutta, erikoista. Hiihtämistä Kilpisjärvellä ja Haltialla. Etelässä oli kuraa ja loskaa, räntäsateita. Kilpisellä oli silloin loistavat hiihtokelit, Haltin huipulla ei tuullut edes niin paljoa, että pieni muovipussi olisi heilahdellut. Siinä jo ihmettelemistä pitkäksi aikaa.

Siihen asti tyydyttävä yleiskuntoni oli alkanut ravistua. Elämään oli tullut kohtalaisen miellyttävän liikunnan ohella muutakin, vähemmän mieluista. Molemmat polveni olipat "kaput", nivelrikkojen vaivaamat. Synnyinlahjaksi saatu sielullinen yliherkkyys paheni. Yksinäisyyteen taipuva erakkoluonteeni vetäytyi entistä yksinäisemmäksi. En kunnolla enää kestänyt rasituksiä, en ihmisiä ympärilläni. Kiltti tohtori-setä lausui: "Saatte lähteä hiihtolomalle, mutta hiihdätten vaan maantien lähettyvillä, lepäätte ja nautite auringosta. Rasituksia teidän tulee välttää toistaiseksi kuin ruttoa".

Mutta houkutus oli liian suuri. Tietoisuus, että kukaties tämänkertainen on kaiken erätouhuilun loppu kohdaltani, sammutti lopunkin järjen valon. Ja niin löin vielä kerran rinkan pykälään ja lähdin — Haltille.

Siinä kävi sitten niinkuin oli käyvä. Ensin sammuin fyysillisesti, sitten henkisesti ja senjälkeen olikin reissu pilalla. Ikävintä, jos ja kun pilasin myös kelpo tovereitteni ja vetäjämmekin taivalluksen.

Se oli katkera malja omanarvontunteelleni, ylpeydelleni. Ja se huuhtoi samalla sen lämpimän innon ja kiinnostuksen mikä minussa vielä Kilpisjärvelle tultaessa oli. Totuuden peiliä oli vaikea katsoa, tappioita oli vaikea sulattaa.

Tänään en ole katkera itselleni, silloin olin. Minun on ollut tehtävä itselleni selväksi mihin pystyn, mihin en. Ehkä voisin vielä lähteä Lappiin ja maantienvarrelle, mutta sekin olisi liikaa, toistaiseksi. Menneet, todelliset erätunnelmat eivät jättäisi siellä rauhaan. Heikkokuntoinenkin erämiehen on palatsi hotellien rinnalla! Tervaksen tuoksuinen päiväkahvi hunajaa maailman kullan ja mirhamin rinnalla. Kuukkelikin karkaisi autojen ja radioitten mökästä.

Kaikesta huolimatta ei voi olla tuntematta kiitollisuutta vaikka se minun eräsatuni ei onnellisesti päättynytkään. Ehdin sitä ennen nähdä ja kokea paljon, sain ystävystyä kymmenien retkiveikkojen ja siskojen kanssa. Sain nähdä mm. tunturilatulaisissa harvinaisen homogeenisen joukon, jonka talkoohenki ja toveruus etsivät vertaistaan.

Ja ylimpänä kaiken näen sieluni silmillä Suomen Lapin erämaat, jotka loistollaan loivat elämälleni sisällön, jota ilman tämä maallinen vaellukseni olisi ollut kovin puutteellista ja köyhää. Sitä rikkautta ei rahalla osteta.

Hyvästi Saariselkä, Haltia! Ja kiitos.

YRJÖ LAPINLINNA

Toyota-Citroen-myynti ja huolto
Korjaukset, peltityöt ja maalaukset asiantuntemuksella.
Laitamme autonne katsastuskuntoon.
Nyholmin Autokorjaamo,
Ojakkala, puh. 913—11 411

Esso
Kaikki tiet vievät Kehätien Autohuoltoon
Samalla kun autonne saa tarvitsemaansa hoitoa, voitte itse virkistäytyä viihtyisässä kahviossamme.
Autohuoltamomme ja kahviomme avoinna koko vuorokauden.
Kehätien Autohuolto
Vantaa, puh. 89 20 46

Urheiluliike Järvinen
KOLMAS LINJA 9 PUH. 76 56 36
AVOINNA 8.00—17.00, PE 10.00—20.00, LA 8.00—15.00
TERVETULOA TUTUSTUMISKÄYNNILLE

Lappiin jouluiloa

Naistoimikunta on päättänyt tänäkin vuonna kerätä vaate-, lelu- ja ruokapaketteja Lapin vähävaraisille perheille. Mikäli Sinulla on sopivaa tavaraa Lappiin lähetettäväksi, niin pyydämme toimittamaan ne Suomen Latuun H:ki 13. Korkeavuorenkatu 25. 5. 12. 1969. mennessä.

Helsingissä kookkaimmat lähetykset noudetaan kotoa lauantaina 6. 12. 1969 klo 13—18 välillä. Ilmoitukset Latuun puh. 10101.

PAKKAUSTALKOOT

pidetään 7. 12. 1969 klo 9.00 alkaen. Nuorisotoimiston kerhohuoneessa Merimiehenkatu 12. Kahvipannu on kuumana kaikenpäivää.

□ **KIITOKSET. Naistoimikunta haluaa jo etukäteen kiittää kaikkia Lapinpakettien avustajia ja erityisesti liikennöitsijöitä Lauri Vähälää (Oulu) ja Eskelisen Lapinlinjoja (Rovaniemi), jotka jo monta vuotta ovat olleet mukana saattamassa jouluiloa pohjoiseen, sinne, mistä päin etelän lapset odottavat jouluilonsa tulevan.**

Lämmin kiitoksemme!

□ **TUNTURILATULAISTEN JOULUJUHLAA vietetään vilkonloppuretkellä Kiljavalla, lomakoti Kotorannassa 22—23. 11. 1969. Osanottomaksu kaikkine hyvineen on 19.—.**

Linja-autot H:gistä laiturista 13 ja 14 klo 15. 16. ja 17. (suoraan Kiljavalle, ei Röykän kautta).

Ilmoittautumiset Latuun puh. 10101 Juntunen, neljä päivää ennen tilaisuutta.

□ **PATIKKARETKI KARJAKAIVOLLE (ent. Latukallio). Virtasen Olli lupasi vetää sunnuntaisen patikkaretken Karjakaivolle ja sovittiin, että lähdetään oikein joukolla kahvinkeittoon luontoon. Lähtö sunnuntaina 30/11 klo 8.40 laiturista 36 Pirttimäkeen, josta välittömästi matkaan. Paluu Helsinkiin Pirttimäestä sunnuntaina iltapäivällä. Eväät, kahvipannu ym. retkivälineet mukaan.**

KULJIMME . . .

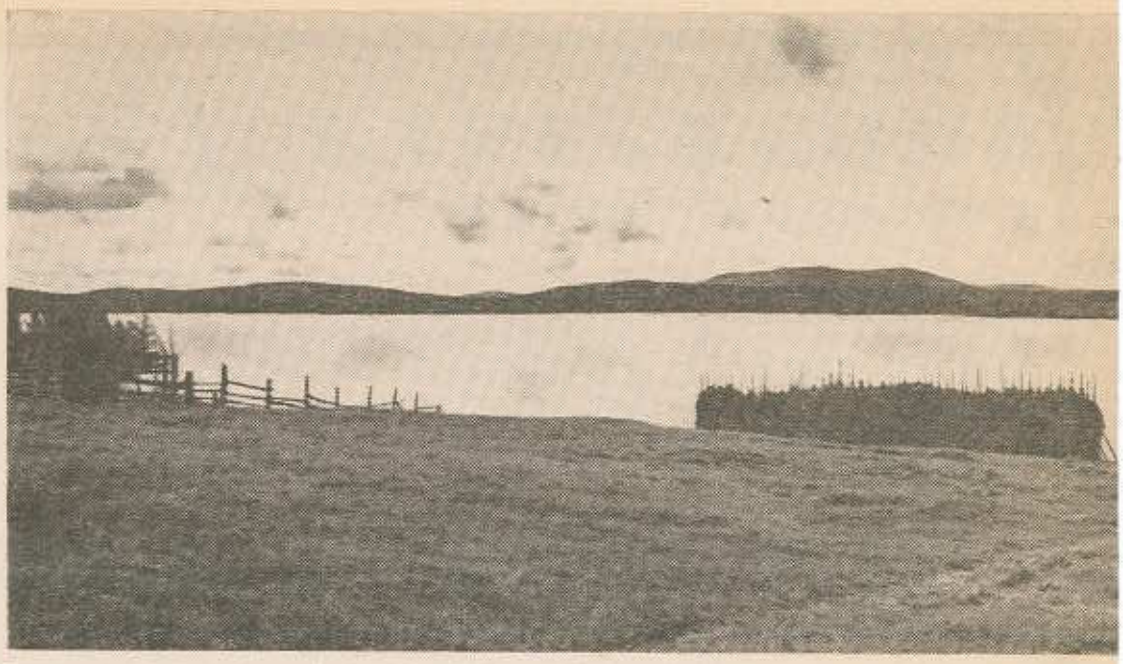
■ **Jatkoa etusivulta**

maan, tulisi asettamaan mokisen näppylän oikeisiin mittasuhteisiinsa. Niin rinteen jyrkkyydessä kuin korkeudessakin. Miten ensikertalainen suhtautuisi ja miten kestäisi? Näimme sen, kun retki vanheni, Anja ei "lähtenyt kotiin".

Tarkoituksemme oli kulkea Moberginojan latvoille, nähdäksemme aidon kullankaivajan, Viktor Koivulan, joka enää yksin edustaa menneitten aikojen romanttista, mutta kovaa ammattia, Ivalojoen kultamailla. Kuulimme kuitenkin Joukolta, että Viktor Koivula oli siirtynyt toiseen paikkaan, joten suuntasimme kulkumme kohti Pahaojaa ja sen kultakämppiä Sotajoen vastapäisellä rannalla. Päiväkahvit keiteltiin suurenmoisen kauniilla paikalla Sotajoen laakealla rantatasanteella. Lähellämme oli vanhan kultakämpän takkapiippu pystyssä, ympärillään muutama kelohirsikerta. Tämä paikka oli aivan erityisesti minulle mieleen ja pahoittelin kovasti, etten voinut ikuistaa sitä kamerallani; siinä oli toimintahäiriö. Iltapäivällä tulimme Vijeminhaaralle. Se laskee koskena Sotajokeen ja oli vähävetisestä ajasta huolimatta aika vaivea ylitettävä. Saimme kulkea jonkin matkaa yläjuoksulle päin, ennenkuin löytyi kohta, josta selvästä tukena käyttäen pääsimme yli.

Seuraava ylitettävä oli Pahaoja. Se oli muodostanut laskukohtaansa leveän soramellan, jonka yli se lirisi leveänä ja matalana. Vesi ulottui vain nilkkoihin. Sotajoen yli pääsimme mukavasti kultamaiden 100-vuotisvierailijoille rakennettua polkusiltaa myöten. Pahaojan kultakämpät olivat hyväkuntoisia ja siistejä. Suuremman tuvan seinänvierelle oli koottu muinaista kultaesineistöä tulevaa kultamuseota varten. Lämpimänharmaat rakennukset kyhjöttivät kauniilla tasanteella jyrkän laakson seinämällä. Kuljin hitaasti polkua saunalle. Tuntui kuin muinaisten parrakkaitten kultamiesten askeleet olisi vielä voinut kuulla. — Pihalla kasvoi hienoa heinää. Kolmijalan varassa riippuvaa erikoisen suppeamuotoiseen, raskaaseen vellikelloon oli joku ampunut järeällä aseella omat sormenmentävät merkkinsä.

JÄTETTYÄMME SOTAJOEN aloimme kulkea kohti Patatunturin koillispuolisia helmoja ja Ivalojokea, jonne olimme ajatelleet yöpyä. Paikoittellen oli sääskiä niin, että piti kulkiessaan pitää sääskiverkkoa. Sääskien esiintyminen oli hyvin paikallista. Toisin paikoin niitä ei ollut lainkaan, eikä yleensäkään paljoa. Muutaman kilometrin hiostavan jutaamisen jälkeen tulimme paikkaan, missä kasvoi tuuheita tummia kuusia. Kuusikon yläpuolella oli tasaista kangasta. Maasto kuusikossa näytti soiselta, joten kaarsimme kankaalle. Kun tulimme kuusikon yläpuolelle, näin että siinä oli kaltio, lähde, josta kohosi kirkasta, kylmää ja raikasta vettä. Pudottelimme rinkat selästä ja joimme tuohilipillä. Helsingin pojan mieleen nousi spontaani, toteava kysymys: "Voiko vesi olla noin hyvää?" Kun sitä vettä oli siinä maisteltu, syntyi mielipiteitä, että jos vaikka jäätäisi siihen yöksi. No tuumittiin, että riittääkö ensimmäisen päivän osalle kulkeminen ja alettiin pystytellä louteita. Kaltiosta lähti puronen, joka kosteutti alapuolen kuusikon ja piti puut rehevän vihreinä. Sen vireimmin virtaavaan kohtaan oli joku aiemmin paikalle osunut veistänyt hoikista kuusen oksista vesimyllyn, jonka lavat pyöriessään vilkkuivat valkeina. —



Tällaiselta näyttää maisema Hammasjärvellä, jossa juttumme kertoja tarinassaan liikuskelee. Järvellä lapset ovat jo maailmalla. Kuvassamme etualalla Aslakin kenttä ja taustalla hänen kalajärvensä. Pih Turha häntä on ruveta kuvailemaankaan. Kun kuljette siellä päin, käykää viemässä Senjalle tervei

Seuraavana päivänä, aamupäivän ollessa mukavasti alullaan, aloimme kulkea kohti Ivalojokea ja sen Kultalaa. Edellisen päivän iltana sateli vähän, samoin aamulla ja niin nytkin matkan aikana tuli vähän vettä. Hiukan yli puolenpäivän aikaan oli edessämme Lapin kultajoki — Ivalo. Laskeuduimme alas sen kanjoniin ja astuskelimme sen pyöreäkivisellä sorarannalla. Vähävetisestä ajasta huolimatta se on komea virta, lähinnä jylhänkomea. Pyörökiviranta vaihtui kivikko- ja kalliorannaksi. Suuria laakeita paasia ja kallion selkämiä ilmestyi eteemme. Niitä ympäröi kristallinkirkas vesi matalina putaina siellä täällä tai kaarevia, veden hienosti muotoilemia vaaleita hiekkaläiskiä. Kun rupesimme tulen tekoon kivien koloon ja iskin kirveellä matalan lampareen rannalla lojuvaa hoikkaa kelopuuta, pelästytti siitä syntynyt tömähdys rantatörmäsen suojassa lepäilleen tammukan nopeaan pakoon. Kari ja minä kokeilimme kalaonneamme, mutta ei tuntunut lippa kelpaavan. Tuuli oli myös pohjan puolelta ja vähän veden aika, mitkä seikat eivät ole suotuisia.

Iltapäivää kului pitkälti, ennenkuin Kultala alkoi näkyä. Paikka tarjosikin silmälle vaikuttavan näyn, kun sitä katselin ylhäältä Ivalon kanjonin reunamalta. Lähes parisataa metriä alempana kimalteli Ivalojoki, jonka rannalla vähän yläjuoksulle päin näkyi joitakin muurahaisenkokoisia liikkuvia pisteitä ja niiden yläpuolella entisten kullankaivajien suuren kämpän tuskin tulitikkuaskin kokoisena näkyvä katto. Näkymä oli komea, mutta kyllä oli kiipeämistäkin ennenkuin sitä pääsi katselemaan. Rinne oli jyrkkä ja vaikeakulkuinen ja yli kahdenkymmenen kilon kantamus selässä ei suinkaan tehnyt sitä helpommaksi. Alastulo tarjosi vaihteluksi louhuisen rotkon, jonka yli kiipeilin huolellisesti jalkani ja käteni asetellen.

KULTALAN KOHDALLA souti tomerannäköinen tyttö minut yli suvantopaikasta, polteltuani hetkisen aikaa rantatörmällä venettä odotellessani. Tyttö oli Tunturisusia, jotka olivat Ivalojoella siltaa rakentamassa. Toiset olivat tulleet yli vähää aikaisemmin, puolisen kilometriä alavirtaan päin, kolmen miehen kumilautalla.

Miehet ottivat kultaa Ivalojoen pohjasta sukeltamalla. 30 g oli sen päivän saalis. Siinä oli rannassa myös hyvännäköinen sauna, mutta emme jääneet sen löylyistä nauttimaan, sillä tavoitteenamme olivat Kulpakkojärvet ja matkalla sinne oli ylitettävä kaksi tunturia, Kehäpää ja Pietarlauttapää. Pohjoisimman Kulpakkojärven rannalla oli kämppä, jota ajattelin yöpymispaikaksemme.

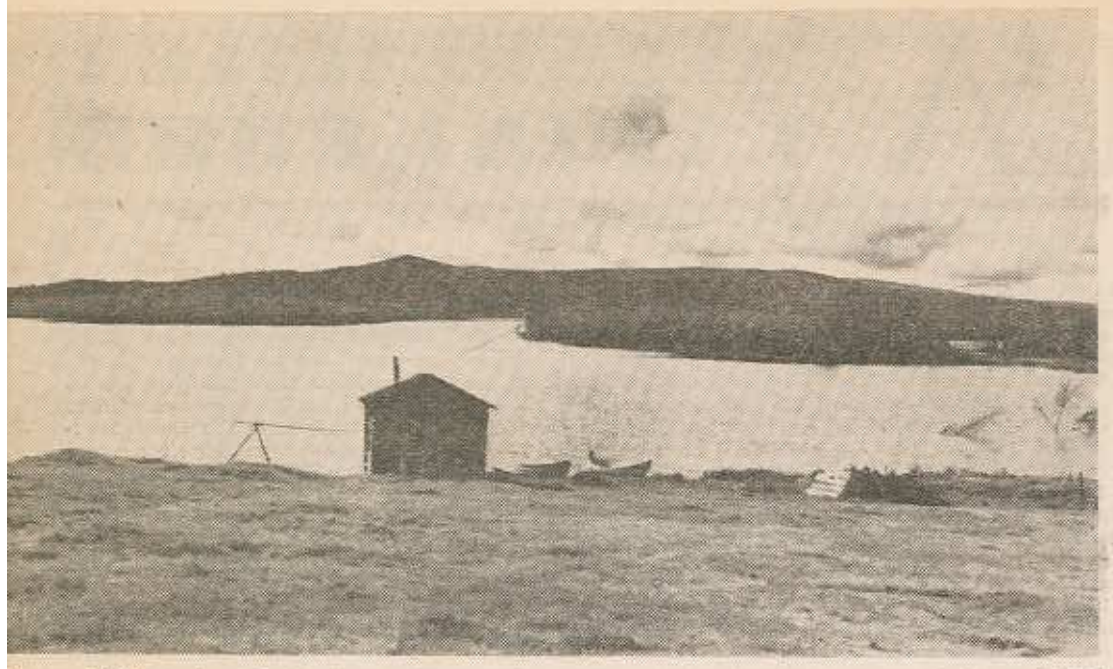
Tämä jälkimmäinen tunturi, Pietarlauttapää, näytti meille yllätyksellisesti yhden Lapin luonnon harvinaisuuksista. Nousimme kohti sen huippua pienen kurun reunaa. Kuru veti loiventuen ylös kohti kivistä harjannetta huipusta jonkin matkaa vasempaan. Kun tulin harjanteelle, näin läntisellä rinteellä porotokan, joka kuljeskeli siellä hiljalleen kohti laajaa laaksoa, joka avautui Pietarlauttapään ja lännessä kohoavan tunturin välille. Kuljimme harjannetta kohti huippua, joka louhuisena kohosi edessämme. Kuljin miehenkorkuisten kivipaasien ja pienempien kivien sokkeloisissa väleissä, toisten tullessa vähän jäljempänä. Astuin suuren paaden takaa pienelle tasanteelle ja äkkiä näin jotain suurta ja liikkuvaa edessäni. Suuri lintu heittäytyi siipiensä varaan muutaman askeleen päässä. Kotka siinä leijasi siivet levällään alas kohti laaksoa. Einari kerkesi seuraavana paikalle ja hapuli kameraa ja minäkin muistin kameran kyljelläni, mutta totesimme, että myöhäistä oli kuvaaminen. Oli kuitenkin kiinnostavaa nähdä tuo harvinainen lintu vapaana omassa elinympäristössään, sillä harva tavallinen retkeilijä sitä pääsee näkemään, edes kaukaa. Muitakin lintuja näkyi runsaastikin matkan varrella. Koppeloita poikasineen pliperteli varvikossa ja riekolla oli niin suuria poikueita, että oli päälle astua, kun ne olivat vielä niin maaston kanssa saman värisiä.



Kun saavuimme Kulpakkojärville, tuntui siltä, että tyttöjä väsytti jo ihan tarpeeksi, joten päätettiinkin tehdä tulet ja ruveta yöpuulle siihen. Tytöt painuivat vähän kauemmaksi Kulpakkojärven rantaan peseytymään — taisivatpa siellä uiskennellakin. Sen jälkeen Marja ryhtyi kokiksi ja taikoi koko porukalle hienon päivällisen jälkiruokineen. Tietenkin Einarin asiantuntevasti avustamana. Oli jo nimittäin mies todettu erinomaisen monipuoliseksi retkiveikoksi ja oivalliseksi jälkiruokien sommittelijaksi. Pari poroparttiakin jutaili hiljakseen asentomme ohitse illan mittaan, ennenkuin ryömimme makuupusseihimme.

Aamulla heräsin aikaisin, kun en saanut enää nukuttua selän-





n yksi ainoa asukas, Repo-Aslak emäntänsä Senjan kanssa. Poika Heikki on vielä kotosalla, muut maa antaa pikkuisen heinää Senjan lehmille. Senja itse on ihmeellisimpiä ihmisiä tässä maassa. iä. Sittenpähän itsekin uskotte, että Senja on paitsi loistava ihminen myös tosi taitaja.

kolotuksen takia ja menin järven-antaan heittelemään haukiuistin-a. Haukea ei kuulunut, mutta istin tarttui johonkin kiinni ja artaista yrityksistäni huolimat-a jäi järveen. Sitten alkoi sataa. Harmaata, kylmää sadetta. Juo-uamme aamukahvimme, pakka-imme louteet ja rinkat sateessa n lähdimme kohti Kulpakkojär-ven kämppää. Muutaman kilomet-in kuljettuamme tulimme kämp-älle ja koska sateli edelleen, pai-uimme kämppään suojaan. Koh-a oli tuli kaminassa ja varusteet kuivumassa. Pian ne siinä kui-vahtivatkin ja kun oli syöty mais-uva ateria ohukaisineen, laulet-iin. Kodikkaasti läiskähteli myös kortti kämpän tummuneeseen la-veriin.

APPISTUNTUREILLA vihmoi sadetta. Sitä tuli viistosti nava-kan tuulen mukana. Istuin rink-kaani nojaten tuulensuojaa tar-joavan kallioseinämän juurella sa-vuketta poltellen ja katsellen mai-seman komeutta. Silmälle riitti näkymää joka suuntaan, vaikka olikin pilvistä ja sateinen har-maus rajoittikin näkyvyyttä. Vie-ressä oli pitkänomainen laakea painanne, jonka pohjalla kasvoi vihreätä heinää. Pieni lintu py-rähteli lähettyvillä. Pilvipeite ha-josi välillä repaleiksi, päästäen auringonkin paistamaan hetkit-täin. Sadekin taukosi ennenpit-kää.

Olen aina viihtynyt tuntureilla. Siellä ylämaissa on jotenkin mu-kava olla. Vapauden tunne tuntuu voimistuvan. On helppo hengittää. Niin oli nytkin. Sateinen sääkään ei tuntunut siihen pahemmin vai-kuttavan. Appistunturin korkeim-malla huipulla on puinen tähys-tystorni, johon Kari kiipesi täh-ystelemään. Lyhyen lepotauon jälkeen lähdimme kulkemaan kohti Suivakkojärveä. Siellä tie-simme olevan kämpän, joita ei muuten ole liiemmälti näillä Iva-lojoen pohjoispuolisilla mailla. Korpimaa, jota kuljimme kohti Suivakkojärveä, alkoi kietoutua tummaan hämärään. Vanhojen aihkipetäjien kilpikaarnaiset run-got muodostivat ympärillemme jyhkeän pilariston. Hopeanhar-maat kelot ojentelivat koukerois-ia oksiaan siellä täällä tai lo-juivat kankaalla harittavin oksin siinä, mihin olivat kaatuneet. Äk-kiä syöksähti tajuntaan rytisevä ääni; suuri ukkometso lähti maasta aivan jalkojen juuresta viuhuvaan lentoon. Lähti niin, että eteen osuneiden pienten kui-vuneiden oksien pätkiä sinkoili! Säikäytti mokoma äkillisellä läh-döllään! Mutta säikähtynyt se oli metsokin. Puoli kymmenen mais-sa illalla tulimme Suivakkojärvel-le. Ranta oli kaunista kuolpuna-kangasta sekä mäntyä ja koivua kasvavia kaarevia kumpuja. Sa-teentihkun läpi näimme järven pohjoispäästä kohoavan sinistä savua. Kämpässä oli siis asukkai-ta. Kun saavuimme järven pää-hän, oli siellä kaksi miestä kalan-perkaushommissa. Kun siinä ter-vehdittyämme vaihdoimme muu-taman sanan, tuli kämpästä ulos pieni tyttö ja kohta toinenkin. Joku naisihminenkin näkyi vilah-tavan kämpän oviaukossa. Mie-het kertoivat olevansa seitsemät-tä kesää täällä kesälomalla ja ka-lassa jo toista viikkoa ja nyt oli-vat vaimot ja lapsetkin mukana. Sanoivat, etteivät ennen olleet ta-vanneet täällä ketään. Olimme vä-synеitä ja olisimme mielellämme käyneet taloksi kämpän suojiin, mutta tilanteen ollessa sellainen kuin se oli, emme edes käyneet kurkistamassa, minkälainen kämppä oli sisältä, vaan painuim-me jonkin matkaa takaisin tulo-suuntaamme ja sopivaan paik-kaan pystytimme louteet. Emme halunneet häiritä perheiden lo-manviettoa, vaikka Lapin autio-majat eivät olekaan tarkoitettu kenellekään pitempiaikaista oles-kelua varten ja viimeksi tulleilla on muutenkin suurempi oikeus kämpän suojaan, kuin siellä jo yönsä viettäneillä. Seuraavana aamuna miehet toivatkin kiitok-seksi meille pulskan hauen. Me kiittelimme ja tuumimme, että syötävää se on "jänkäkoirakin".

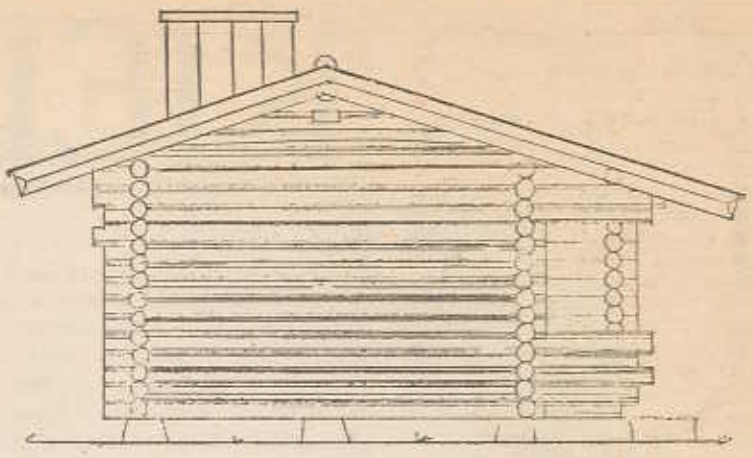
SINÄ PÄIVÄNÄ kuljimme Stokkipeätsioaivi ja Aunjuroboai-vi nimisten tuntureiden kautta Hammasjärvelle. Siellä, tämän 8 kilometriä pitkän järven rannalla on seudun ainoa talo, Repo-As-lak. Talo on komea ja paikka on mukavan näköinen. Pihamaa kasvoi pitkää heinää, joka lieväs-sä tuulessa hiljalleen aaltoili. Rannassa on iso sauna ja Aslak-kin moottorivene. Senja ja Aslak ovat ystävällisiä ja mukavia La-pin ihmisiä, joiden kanssa ei tule ikävä. Saimme hyvät löylyt ran-tasaunassa ja yösijan talon vie-raskamarissa. Sauna tuntuikin vallan suloiselta ja uimassa kä-vimme järven kirkkaassa vedessä kerta toisensa jälkeen. Senja on myös taitava valmistamaan La-pintossuja ja illalla niitä tilail-tiinkin ja annettiin jalanmittoja.

Aamulla hyvästelimme sydä-mellisesti ja Aslak kyyti meidät moottoriveneellään järvenlahden yli, jolloin meiltä jäi muutaman kilometrin verran jalanjälkiä te-kemättä. Vene oli vain niin pieni, että kun siihen kömmimme kaik-kine kamoinemme, ei tahtonut jäädä lainkaan laitaa vedenpin-nan yläpuolelle. No, joku sentti taisi sentään jäädä — vaikka ei sitä paljon huomannut — koska kuivina tultiin rantaan. Onneksi oli tyyntä. Puistelimme vielä As-lakin kättä ja läksimme jutaa-maan kohti Hammastunturia. Muutaman kilometrin kuljettuam-me tulimme Lievakkajoelle. Se laskee Hammasjärveen lounaasta ja virtailee kartan mukaan koko pituudeltaan suon keskellä. Kart-ta on ylimalkainen, kertoen vain pääasiat maaston luonteesta. Se on vanha taloudellinen, eikä siinä ole esimerkiksi korkeuskäyriä lain-kaan. Suon kulkukelpoisuus ei siitä myöskään näy. Tällainen joki, joka virtaa suossa, voi olla vai-keakin ylitettävä, mutta tämä Lievakkajoki ei epäilyksistäni huolimatta ollut sellainen, vaan pääsimme tuosta kolmensadan metrin levyisestä suoalueesta vai-keuksitta yli. Hammastunturin autiomaja oli hyväkuntoinen po-romiesten kämppä, jossa oli hy-vät laveritilat. Vastapäätä sitä on joen toisella puolella poroaita. Joella ei kartassa ole nimeä, mutta jos sillä sellainen on, niin-veikkaan, että se on Hammas-oja. Siivosimme kämpän ja pa-nimme tuoksuvia koivunoksia pöydälle korkeaan säilykepurk-kiin. Kari rupesi tulentekoon ja minä lähdin hakemaan vettä joes-ta. Kun olin täyttänyt sangon ja nostin sen joen penkalle, tajusin sivusilmällä, että joku seisoo pien-ten koivujen välissä lähelläni. Kun käänsin päätäni, näin että siinä oli suuriruutuinen paita ri-pustettuna kuivumaan. Oli sidot-tu hihoistaan kahteen hentoon koi-vuun, juuri miehen korkeudelle. Jätin sen siihen tuumien, että joka on jättänyt, voi vielä tulla noutamaan sen. Päivälliseksi syn-tyi taas hyvät muonat, joihin jo-kainen antoi oman panoksensa. Oli pekonia, sikavasikkaa, mie-lihyvää ja jälkiruoaksi lettuja ja "jätkän erikoista" sekä luumu-keittoa. Minua oli kuitenkin kiin-nostanut siitä saakka, kun lähes-tyimme tuossa etelän puolella metsän takana nyt kohoavaa Hammastunturia, päästä näke-mään, minkälainen olisi tuo tä-män seudun korkein tunturi. Niinpä en enää malttanut odot-taa toisiakaan, jotka vielä vii-meistelivät syömistään, vaan sy-tytin savukkeen suupieleen, hei-tin kameran kaulaan ja lähdin. Sovittiin vain, että "Hampaalla" tavataan. Ilma näytti sellaiselta, että sadevaraa tuskin tarvitsisi ottaa mukaan. Pohjoisen puolella ajelehti joitakin pilvenrepaleita, mutta muuten oli taivas sininen ja aurinko paistoi.



KOHTA metsävyöhykkeen jäätyä taakse, alkoi maasto kohota yhä jyrkemmin. Hammastunturi näytti tasaisen puolipyöreältä ja muuten helponnäköiseltä nousta, paitsi että se oli huomattavan jyrkästi kohoava. Noustuani puo-leenväliin edessäolevaa rinnettä, alkoi äkkiä tuulla kovasti, tai-vas täyttyä pilvistä ja ensimmäi-set sadepisarat putoilla. Nostin puseron kauluksen ylös ja jatkoin nousua, joka jo pani hengityksen puuskuttamaan. Pilvet kiitivät tumman saven värisinä tunturin yllä ja näin harmaan saderintа-man lähestyvän suoraan kohti. Lisäsin vauhtia kohti edessä nä-kyvää pientä painannetta, jonka reunalla oli liuskaisia kivipaasia. Erään sellaisen suojaan painuin juuri, kun sade pyyhälsi ylitse. Sade tuli viistosta tuulen muka-na, joten kiviliuska suojasi melko hyvin, vaikka siinä ei paljon räys-tästä ollutkaan. Sytytin tupakan ja annoin hengityksen tasaantua. Kohta oli tuuli ajanut kaikki pil-

Jatkuu siv. 6 ■



Uusia kämppiä

□ UUSIA KÄMPPIÄ on il-maantunut eri puolille Lappia viime vuoden aikana. Käsivarres-sa on tutulla Haltin reitillä uusia kämppiä pystyssä jo ainakin Kah-peruksen alapuolella Kaitsajoen latvalla sekä Pihtsusjärvellä Ras-sajajoen kohdalla sekä lisäksi Tierbmesjärvellä, Ropin ja Akkis-pahdan välillä jne.

□ VANHALLA TUTULLA pienoiseräretken reitillä Hetta-Pallas on kolme komeaa kämp-pää, jotka ovat edesmenneen Yki Pitkäsen käsialaa. Sioskurussa Ounaksen Pyhäkeron eteläpuolel-la on kämppä pikku metsikössä Sioskurun Haaravaaran kupeessa muodostamasta rotkosta ehkä kilometrin verran alaspäin. Kämppä on pohjoisesta vaikeasti keksittävissä, mutta etelästä kä-sin se näkyy selkeällä ilmalla pit-källe. Pahassakurussa on 1,5 km vanhasta Pahankurun kämpästä polkua pitkin etelään päin loi-stoluokan kämppä Haukkalinna, jossa on uimalampi ja sen ran-nassa sauna. Sauna kuuluu "her-rasväkipuolen" avainjärjestel-mään, jota käytellään Hetassa ja Pallashotellissa. Kolmas uusi kämppä on Rihmakurusta poh-joiseen olevassa Nammalanku-russa. Vanhalta Montellilta tul-taessa kämppä ei pitkälle näy, mutta etelästä katsoen se nä-kyy kilometrien päähän. Jos poh-joisesta tulijalla on huonot nä-kyvyydet ja polku on hukassa, noudatelkoon Saivokeron rinteitä, niin kämppä löytyy tunturin lou-naisrinteestä. Aivan karttaan merkityssä paikassa se ei ole, mutta kämpän paikka kartassa onkin "alustavaa laatua oleva kiemuera".

Puhtaasta liasta ja puhtaudesta

Ystäväni, jonka matkareiteillä on hotellihuoneet kylpyhuoneella, ei voi ymmärtää lomanviettota-paani "niin tavattoman epäsiis-teissä olosuhteissa, kuin erämaan autiotuvissa, joissa ei ole edes suihkua".

Eipä ole suihkua. Ja myönnet-täköön, että jo viikonkin pituisen eräretken jälkeen maistuu kylpy tai sauna suloistakin suloisemmal-le, vaikka jossain retken vaiheessa saatoimme nauttia siitä, että oli pakko pinnata pesussa. Eikä epäsiisteyttä siellä voi mitata sa-malla mittapuulla kuin kulttuurin keskellä, siellä elämän arvoilla on toinen tärkeysjärjestys. Kairan lika on sitäpaitsi puhtaampaa kuin kulttuurin kasvattama lika, siellä ei asutuskeskusten saaste vaani, eivätkä taudinaiheuttajat pysy hengissä. Ja on meillä keinomme toteuttaa totutut hygienianhoitotä-vat erämaassakin.

Kesäretkillä solisee tunturipu-ron raikkautta kaikkialla. Suih-kunkin voi saada pikkuputouksessa, kun vain muistaa pitää saip-puapalasesta lujasti kiinni. Tal-vella on veden käyttöä joskus ra-joitettava. Lämpimän suihkun voi kyllä ottaa käyttämällä juomavesi-pulloa apuna, ja pesuvadiksi kel-paa kevyt muovikupura, mutta silloin kun vesi on lumesta sula-tettava, ei siitä tahdo edes ham-masvettä liietä. Kosteuspyyhkeet ovat silloin verrattomia. Savett-, Freshett-, tms. pyyhkäisy raikas-taa miellyttävästi, mutta nämä sisältävät alkoholia ja siten saat-tavat ärsyttää kasvoja sekä muita ihon herkimpiä osia. Feminin-liitteellä varustettu sensijaan so-pii käytettäväksi hiusrajasta var-paisiin asti. Ja hyvät herrat, älkää pelästykö nimeä, vaan kokeil-kaa tekin.

Kasvojen puhdistus ja hoito olisi aivan oma lukunsa. Auringon polttama ja pakkasen palelluttama iho on hyvin herkkä. Välttä-mätön ulkoiluvoide tai hyttysöljy tukkii helposti huokoset, ja puh-distusvoiteet tai -emulsiot sekä kasvoveden käyttö retkellä ei suinkaan ole turhamaisuutta. Kas-vojen puhdistus on syytä suorit-taa sisälle tultaessa mahdollisim-man pian.

Jalkamme tekevät raskaimman työn retkellä, joten pesun jäl-keen ne kyllä ansaitsevat erikois-käsittelyn. Virkistävä ja hienha-jua poistava jalkapuuteri keven-tää kulkua ja on kevyttä kantaa. Kädet nokeentuvat ja tahriintu-vat suksivoiteisiin. Jos tavallinen pesu ei niitä puhdista, voi parem-piin tuloksiin päästä hieromalla ennen pesua niihin ulkoiluvoidet-ta. Kynsiharja on monikäyttöinen puhdistusväline, ei vain käsien ja kynsien puhdistuksessa, vaan ko-ko vartalonkin sillä voi harjata. Harjakset jos ovat riittävän pit-kät, voi samaa kapinetta käyttää hiusharjanakin.

Hiukset rasvoittuvat päähineen alla nopeasti ja kaipaavat pesua. Jos vesipulaa kuitenkin on, eikä normaalille pesulle mahdollisuuk-sia, saa hiuskuontalon siedettä-väksi kuivashampoolla, mutta jauhe on huolellisesti kammattava ja harjattava pois. Kenties tätä voi-si kokeilla pitkiin partoihinkin.

Olen havainnut miespuolisten retkikumppaneitteni rinkoista il-mestyvän saippuan ja parranajo-välineiden lisäksi ainakin ham-masharja ja pyyheliina. Naisilla näyttää tämän alan varasto yleen-sä olevan monipuolisempi, vaikka jätettäisiinkin vertailun ulkopuo-lelle mahdolliset papiljotit ja muut heille välttämättömät tarvikkeet. Tutkielmaa aiheesta tuskin on tehty, mutta retki–beauty- boxin sisältö voisi olla esim. seuraavan-lainen:

saippua, hammasharja, -tahna, shampoo, kuivashampoo, kosteus-pyyhkeitä, puhdistusvoide tai -emulsio, kasvovesi, talkkia, jal-kapuuteria, ulkoiluvoide, huulirasvaa, (tai rasv. huulipuna), kynsi-harja, -viila, pyyheliina, paperi-pyyhkeitä, paperinenäliinoja, kam-pa, (hiusharja), peili, parranajo-välineet miehille.

Luetteloa voisi jatkaa, ja mo-nen mielestä paljon lyhentääkin. Ainakin tarvikkeiden määrät voi pitää minimissä, ja monia henki-lökohtaisia siirtää ryhmäkohtai-siksi. Valmistajat valitettavasti pakkaavat tuotteensa tarpeetto-man suuriksi, esim. hammastah-naa ei minkään merkkisenä löydy vain viikon kokoisena pakkauk-sena. Ei myöskään löydy tyhjiä pienenpieniä muovikoteloita ja -pulloja, joihin voisi annostella haluamansa määrät. Kannattaa säästää vuoden varrella tyhjentyneet pienet pullot ja rasiat. Ne voivat olla käyttökelpoisia seu-raavalla retkellä. Kannattaa myös, mikäli matkustatte junalla ma-kuuvaunussa, pakata rinkkaan teille siellä varattu saippuapala-nen. Se on riittävän kokoinen ret-kisaippuaksi. Ottakaa tai jättäkää, mutta kun raikkain olette, niin on autiomajassakin tilaa vie-lä yhdelle.

SIRKKA LAAKSO

KULJIMME . . .

■ Jatkoa etusivulta

vet tunturin ylitse ja sade taukosi. Huippu näytti olevan lähellä. Jatkoin sitä kohti. Näyttää olevan kivistä täällä yhäällä, ajattelin, kun kiipeilin kivien välissä paadelta toiselle. Samassa näin, katsoessani eteenpäin, että ei tässä vielä huipulla oltukaan, vaan se oli vielä kaukana edessäpäin. Siellä oli kivistä kokoiltu matala "pyykki" rakkaisen kivikon keskellä. Katselin myös tulosuuntaani. Siellä Hammasjärvi näkyi tinan värisenä pitkulaisena läiskänä ja sen takan Karppiskantaman juoheat kyhmyt. Paikkaa, josta lähdin, ei näkynyt, sillä välillä oleva Hammastunturin kupera kylki esti sitä näkymästä.

Jatkoin nousua ja kohta saavuinkin äsken näkemäni kivipyykin luo. Mutta mitä "piessahista" ei ollut sekään huippu! Tuolla hohti auringonvalon kirkkaasti värittämä jylhän kivinen lakikohouma ja sen päällä miehenkorkuinen kivilatomus taivasta vasten, lähes kilometrin päässä. Välillä oli epätasainen lakiharjanne, jäkäliikköä, somerikkoa ja louhikkoa. Kuljettuani yli puolet matkasta huipulle, tuli eteeni vielä poikittainen kurukin. Kurun pohja oli laakea ja kasvoi kellahtavaa pounikkoista heinää. Kun nousin kurusta ja jatkoin harjannetta myöten, näin edelliselle laelle ilmestyvän pienen liikkuvan hahmon. Kohta hahmo pysähtyi kivipyykin luo. Pitkäksi toviksi. Vähän ihmetystä sielläkin varmaan. Sitten näkyi taas liikettä. Hahmo lähti tulemaan harjannetta lähemmäksi. Kohta näkyi heiluttavan kättään. Oli huomannut punaisen puseroni kivikosta. Heilutin vastaan. Laelle tuli näkyviin vielä kolme hahmoa.

KÄÄNNYIN jatkamaan nousuani huipulle. Viimeinen osuus oli jyrkkä, kuin alppikiipeilyä kivipaasien lomitse ja yli. Nousin tuulen humistessa kivilatomukselle. Näkymä huipulta oli suurpiirteisen mahtava. Joka puolella, niin pitkälle kuin silmä kantoi, näkyi kotkaperspektiivistä laajoja vihreitä metsiä ja toinen toisensa takaa kohoilevia tunturien kaaria. Ne olivat yhä sinisempiä mitä kauempana ne olivat. Näkymä oli melkein hurja, sillä tuulen ajamat pilvimassat taivaalla varjosivat jonkun etäisen kohdan maisemasta synkän tummaksi, jonkun toisen loistaessa auringon voimakkaassa valossa kirkkain värein. Kaiken yllä kiitivät rikkinäiset sadepilvet niin, että kun niihin katsoi, tuntui voivansa itsekin tuulen tempaamana liitää ja vyörähdellä tunturilta alas!

Uskon Saamenmiehen tapaan, että tuntureilla on oma henkensä, "staalonsa", joka saattaa haltioittaa vaeltajan näkemään tunturinsa vaikka minkälaisena, miten milloinkin haluaa.

Päätän muistelukseni tähän, retkemme puoliväliin, Hammastunturin laelle, sen korkeimmalle kohdalle, sinne ylös, minne tunturivaeltajan mieli aina kaipaa, retkiveikko Karin sanoihin, kun kaikki yhdessä siellä levähdimme: "Peltoahan nuo muut kumpareet ovat olleet".

KIELLA KESKOLAISTEN LAPINKERHO

"Koska kerhon piirissä on miehiä ja naisia, jotka pitävät arvossa liikuntaa ja erityisesti retkeilyä Lapin laajoilla mailla, kairoilla ja tuntureilla, on siitä luonnollisena seurauksena, että sinä aikana, jonka etelässä viettävät, kaukana kiehtovasta harrastuksensa kohteesta, he pyrkivät tätä väliaikaa rikastuttamaan kokoontumalla yhteen muodostaen harrastuspiirin — Lapinkerhon, jonka nimi ja toimintaperiaatteet hyväksytään ja vahvistetaan erikseen.

Tämä kerho, joka täten perustetaan 23 huhtikuuta 1968, antakoon jokaiselle sen jäsenelle jotakin mikä kehittää ja kohottaa, ja jotakin Lapin suuresta rauhasta."

☆

Näillä syntysanoilla lähti toimintansa alkuun Helsingin Keskon Kerhon harrastuspiiri, joka parin toimintaa valmistelevan kokouksen jälkeen sai nimen "KIELLA". Nimi on saamenkieltä ja merkitsee kuten useimmat Lappia "jutaneet" tietänevätkin suopungin-luuta, jonka läpi silmukka juoksee. Nimi sisältää harrastuspiirille sopivaa symboliikkaa, koska sitä vastaava esine, "kiella", kokoaa köydestä silmukan, aivankuin Lapinkerho kokoaa jäsenistään harrastuspiirin. Tällaista "kiellaa", kerhon tunnusta, kantavat jäsenet ohuessa nahkanauhassa kaulassaan kokouksissa ja juhlissa. Niillä jäsenillä, jotka vielä eivät ole käyneet napapiirin pohjoispuolella, tunnus on kartongista, mutta siinä on teksti: "Vaihtuu luuksi Lapissa". Ensimmäisessä kokouksessa oli läsnä 7 henkilöä, kirjoittajan lisäksi Seppo Nurmela, Kari Suominen, Rainer Laine, Anja Tikka, Toini Komonen ja Mirja Hirvonen, joka laati kokouksen pöytäkirjan. Nyt on lapinkerhossa 33 jäsentä. Näistä on Tunturisusia 5: Vilma Valkama (johtajasusi), Esko Kivikoski, Taimi Kivikoski, Liisa Mäkinen ja kirjoittaja. Ensimmäisen toimintavuoden päätapahtumaksi tuli Lapinvaellus, jonka suorittivat keskilapissa viisi "Kiellalaista" Anja Tikka, Marja Ilomäki, Einari Rokka, Kari Suominen ja allekirjoittanut, joka toimi vetäjänä retkellä. Lähtöpaikka oli Saariselän Retkeilykeskus, jonne myös palattiin retken päätteeksi. Sieltä lähdettiin 24. 7. autokyydillä Kutturan tietä Papinhaminaan, josta lähdimme kulkemaan Sotajokivartta Ivalojoelle. Ivalo on komea virta komeissa puitteissa, joissa riitti katsomista ja ihailemista. Yli pääsimme Kultalan kohdalla, missä tunturisudet olivat siltatalkoissa. Mielemme täytti ihailu tämän siltahankkeen sitkeitä toteuttajia kohtaan ja tuli mieleen jäädä päiväksi pariksi auttamaan rakentamisessa, mutta meillä oli suunniteltua vaellusreittiä vielä senverran pitkästi kierrettävänä, että luovuimme tästä, kun lomapäivät eivät sitten olisi riittäneet. Ivalonjoelta suunnistimme Pietarlauttapään yli Kulpakkojärvelle ja edelleen Appistunturien kautta Suivakkojärvelle. Sieltä Stokkipeätsioaivin ja Aunjuroboaivin kautta Hammasjärvelle, missä yövyimme Repo-Aslakin viihtyisässä talossa. Tästä alkoikin paluumatka kohti Saariselkää Hammastunturin ja Paskaluottumatunturin kautta Tolosjoen suulle ja Tolosjokivartta ylös. 4. 8. oltiin Saariselän Retkeilykeskuksessa jonkinverran haikeana taas lähdössä, mutta nyt etelään. "Kiellan" ensimmäinen Lapinvaellus, noin puolentoistasadan kilometrin pituinen, oli tehty. Sää ei retken aikana ollut aivan parasta laatua, sillä jokseenkin joka päivä satoi ainakin vähän. Hammasjärvellä mm. valtava ukkossade.

Tällaisia Lapinvaelluksia on tarkoitus tehdä kerhon puitteissa yksi joka vuosi. Syksyllä kulkivat "Kiellalaiset" pienen n. 25 km vaelluslenkin Salmenkartanon mailta Kattilajärvelle, missä Keskolla on kesämökkejä ja sauna. Keskon keilailukerho oli haastettu mukaan retkelle kilpailuun osanotosta siten, että yksi Keilakerholainen vastasi kahta "Kiellalaista". "Kiella" kuitenkin voitti ja kaikilla oli niin mukavaa. Marraskuun alussa järjesti Lapinkerho ohjelmallisen illanvieton kaikille keskolaisille. Juhlassa nähtiin Lapinlakkia, porotossua, pystytettyä louevaatetta, rakotulipuuta ynnä muuta Lapin taikaa. Olihan juhlan nimikin "Lapin Taikayö". Kohokohtana voitaneen pitää Lapin Noidan esiintymistä, hänen kastaessaan rituaalisin ja mutinallisin menoin "Kiellan" ensimmäisen vuoden jäseent ja luovuttaessaan heille "Kiella"-tunnukset. "Kiella" hankki ensimmäisen toimintavuotensa alussa kaksi mainiota kevyttä louetta ja tämän vuoden puolella on ostettu kaksi rinkkaa niitä Lappiinlähtijöitä varten, joilla ei ole omia. Seuraava Lapinvaellus onkin jo suunnitteilla ja todennäköisesti tulee se suuntautumaan kohti Saariselän Vongoivia ja Anteria, missä sijaitsee keskolaisten rakentama Anterin maja Anterijoen Mukkakönkäällä. Ajankohdaksi on valittu syyskuun toinen viikko ja "ruska".

Tämän Anterin kämpän syntykipinä on välähtänyt Iisalmen Keskolaisten Lapinharrastajien piirissä ja suunnitelma autiomajan rakentamisesta vahvistettu Kirkniemessä Norjan Lapissa 1963, jolloin sekä entinen pääjohtaja I. O. Nurmela, että nykyinen, Tapio Koski antoivat asialle siunauksensa. Rakentaminen aloitettiin vuonna 1964 ja kämppä saunoineen oli valmis vuonna -67 jolloin kirjoittajallakin oli entitutustuminen kämpän ja mukavat löylyt antaneen saunan kanssa. Muistissa ovat myös makoisat tammukat, joita hopeafolion sisällä kämpän takassa kypsennettiin ja jykevän pöydän ääressä silloin syötiin. Kämppä on suuri ja tarjoaa nukkumatilat samanaikaisesti hyvinkin yli parikymmenpäiselle retkeilijäjoukolle. On vain sen rakentajilla ollut urakkaa sen tekemisessä pienellä "porukalla", ilman sen kummempia apuvälineitä ja yhteensä 150 talkooviikkoa kuluikin ennenkuin työ oli tehty. Kämpän kunnosta huolehtii hoitokunta, jonka puh.johtajana toimii Anterin kämpän henkinen isä, kontt. johtaja Paalasmaa, sekä Ami Rytkönen, Esko Kivikoski ja Marja Ilomäki, jotka kaksi viimemainittua ovat "Kiellalaisia".

Tätä kirjoittaessani on tuorein "Kiellan" retki Espoon Luukista Solvallan ja monen muun mutkan kautta Siikajärvelle hiihdetty laturetki, pituudeltaan n. 25 km kauniina lauantaipäivänä 8. maaliskuuta. Osallistujia oli "letkassa" 18 "kiellalaista" ym. keskolaista. Perillä makoisat löylyt, kahvit, makkarat ja oluet. Ennen Helsinkiin paluuta käännettiin vielä tossuakin tanssin tahdissa tunnin-pari saunatuvan lattialla. Tällaisten liikunnallisten retkien lisäksi on luettu Lapinaiheista kirjallisuutta, keskusteltu ja katseltu Lapinkuvia ja dioja.

☆

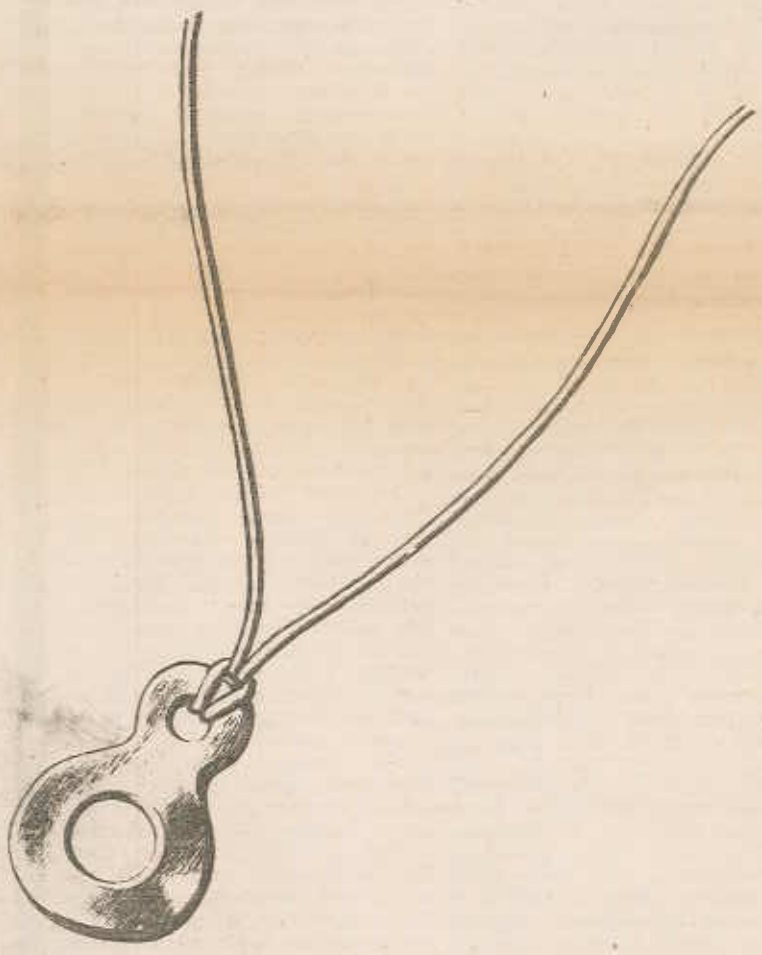
"Kiellan" jäsenet ovat innostuneita asiaan ja uskon heidän saavan virkistystä ja hyvää sisältöä vapaa-aikaansa toteuttaessaan Lapinkerhon toimintaperiaatteita, jotka tässä lopuksi mainittakoon:

1) Kerhon toiminnan tavoitteena on tunturiretkeilyharrastuksen ja Lapin tuntemuksen edistäminen.

2) Tämän toteuttamiseksi kerho järjestää vaellusretkiä Lappiin kesällä ja talvella sekä pyrkii kokouksissaan tutustuttamaan jäsenensä Lapin retkeilyn taitoihin ja luonnon sekä Lapin elämän ymmärtämiseen. Kerho tutustuu Lappi-aiheiseen kirjallisuuteen. Ennen Lapinvaelluksia kerho suorittaa harjoituskävelyretkiä.

3) Kerhon jäsen pitää kunniassa rehtiä toveruutta ja oikeata retkeilyhenkeä.

ERKKI AHOKANTO



Sinunkin veresi
voi pelastaa
ihmishenkiä
Liity jo tänään
Veripalveluun

□ KELTAISET KOPPALASIT kuuluvat lähinnä laskettelijoille, mutta jos ne ottaa mukaansa talviseen Lappiin, on niistä hyötyäkin. Kun lunta tulee vasten naamaa niin että oikein kipeää tekee, pystyy koppalasinen katselemaan kaikessa rauhassa eteensä. Lisäksi keltaisilla koppalaseilla on sama ominaisuus kuin valokuvauskoneen keltasuotimella, että se korostaa värieroja, joita valkoisessa hangessa varsinkaan lumisateella ei erota.

* * *

□ MUOVIKASSI ei paljon paina. Kesäreisulla sillä voi kantaa vettä purosta kämpälle. Talvella siihen voi panna lunta ja ripustaa lähelle tulta siinä se kaikessa rauhassa sulattelee vettä valmiiksi.

Iso muovipussi, vähän jämerämpää tekoa, on mukava silloin, kun kämppä on kaukana vesipaikasta. Kun sen panee tyhjään rinkkaan, voi sillä kantaa isonkin porukan päivän vesitarpeen kämpälle selässä yhdellä kertaa.

Imatran Voima Oy

Piilolaseja
LAPIN KAIRAN KIERTÄJÄT
OTTAKAA OSOITTEEKSI
OPTIKKO MARJATTA KAARNA
KALEVANKATU 20 HKI — PUH. 60 33 41
TERVETULOA!

TERVEYDEN HYVÄKSI
Monipuolista vesi- ja savihoitoa
Erikoisala selkä- ja ishiaskivut
Kiiskisen luontaisparantola
PIIKKIÖ, puh. 921—48 700

Ei-pääkaupunkilaisia enemmän kuin pääkaupunkilaisia — miehiä enemmän kuin naisia ja lapsia vähänlaisesti

Tamperelaisten — tunturikerho-KOLBMAN — suostuttua johtokunnan tekemään ehdotukseen tämän vuoden "susiaisten" pitoon kaupungissaan heräsi ajatus suorittaa jäsenlaskenta, josta kävisi selville missä suhteessa jäsenistömme jakaantuu n.s. "pääkaupunkilaisiin" ja "toispaikkakuntalaisiin".

Tilanne helmikuun puolivälissä — 15. 2. 1969 — oli tämä:

— pääkaupunkilaisia	425
— toispaikkakuntalaisia	777
eli yhteensä	1 202,
joista — naisia	504
miehiä	663
lapsia	35
	1 202

Laskennasta ovat karsiutuneet kaikki ne, joiden jäsenmaksusuoritus on laiminlyöty kahden viime vuoden ajalta — myös "tunturisudet", jos kohta pidämmekin viime mainitut mukana os. SUSILUETTELOSSA.

TUNTURISUSIA on vihitty koko toiminnan aikana 751
JOHTAJASUSIA 49
IKÄSUSIA 15
TUNTURISUSISTA on toiminnassa mukana edelleen 598.

IKÄSUDET

1. T. I. Sorjonen (Immu) Helsinki	v.	1948
2. Gunnar Stenfors (Hattu) Helsinki	„	1949 (kuollut)
3. Bjarne Lampén (JamJami) Helsinki	„	1950
4. Aarno Raappana (Aarno) Ivalo	„	1952 (kuollut)
5. Yrjö Metsälä Kilpisjärvi	„	1952
6. Antero Marsio (Susi-Antti) Helsinki	„	1954 (kuollut)
7. Yrjö Pitkänen Helsinki	„	1954 (kuollut)
8. Olli Pesonen (Olli) Imatra	„	1955
9. Ilkka Väänänen (SL pj.) Helsinki	„	1956
10. Juho Lagus (Jussi) Helsinki	„	1960 (kuollut)
11. Urho Rautavuori (susi-Harmajapää) Turku	„	1964 (kuollut)
12. Kullervo Kemppinen Helsinki	„	1966
13. Erik Pihkala Helsinki	„	1966
14. Erkki Paavola Karhula	„	1968
15. Paavo Rannikko Turku	„	1968

JOHTAJASUSIA vihittiin ensimmäisen kerran vuonna 1956.

Parhaat lomat MR-hotelleissa

Kolin Matkailuhotelli
Hotelli Aslak
Hotelli Pohjanhovi
Hotelli Lapinportti
ROVANIEMI
Pallastunturin Matkailuhotelli
Hetan Matkailuhotelli
ENONTEKIÖ
Kilpisjärven matkailuhotelli
Inarin Matkailuhotelli
Ivalon Matkailuhotelli
Utsjoen Matkailuhotelli

Tiedustelut ja varaukset matkatoimistoista suoraan hotelleista tai SML:n varaamosta, Uudenmaank. 16 A, Hki 12
telex 121303, puh. 65 46 58 — 61 391

Oletteko autonne myynti- tai ostoaikeissa? Silloin

AUTO-VÄLITYS

Kiillekuja 4 C 35
Helsinki 71, puh. 37 87 82

Suomen Ladun jatkoa sivulta 2

Lähempiä tietoja marraskuussa ilmestyvästä esitteestämme **"Talvilomalle 1970"**, joka pyydettäessä lähetetään toimistosta.

Eräretkivarusteiden kokeiluleiri pidettiin syys-lokakuun vaihteessa Kiilopäällä ja Saariselällä. Selostus leiristä ja kokeilujen tuloksista Joulu-Ladussa.

☐ SUOMEN LADUN TOIMINTAKILPAILU. Suomen Ladun hallitus on 27. 8. kokouksessaan hyväksynyt järjestövaliokunnan laatiman ehdotuksen Suomen Ladun **toimintakilpailuksi**. Kilpailun tarkoituksena on aktivoida ja tukea rahallisesti Suomen Ladun jäsenyhdistyksiä niiden kuntoliikunnan hyväksi suorittamassa työssä. Kilpailu on käynnissä koko toimintakauden 1969—70 ja jos saadut kokemukset ovat rohkaisevia, järjestetään kilpailu joka vuosi tulevaisuudessa.

Yhdistyksen toimintatulokset ilmoitetaan uudella toimintakilpailua varten laaditulla sihteerilomakkeella eli **toimintalomakkeella**, joka on jo jaettu kaikille latuyhdistyksille ja kerhoille. Latuyhdistysten ilmoittamat toimintatulokset muutetaan Suomen Ladun toimistossa **toimintapisteiksi**. Kilpailussa on erisuuruisia "portaita" eli **tavoitepistemääriä**, joihin latuyhdistykset pyrkivät. Suomen Latu maksaa yhdistykselle tämän päästyä tavoitepistemäärään määrätyn **rahapalkkion** eli **toiminta-avustuksen**, joka on käytettävä latuyhdistyksen tai -kerhon kuntoliikuntatoiminnan edistämiseen.

Pistelaskua suunniteltaessa on tahdottu luoda mahdollisimman yksinkertainen systeemi, joka antaisi myös pienille latuyhdistyksille mahdollisuuden pärjätä kilpailussa. Eri toimintamuotoja on painotettu eri tavoin riippuen siitä millainen yleisöön kohdistuva vaikutus niillä on ja siitä miten helposti eri toimintamuotojen tulokset on muunnettavissa pisteiksi. Näin ollen eniten pisteitä tuovaa toimintaa ovat **koulutustilaisuudet, liikunnalliset retket, nuorisotilaisuudet, pelastuspalvelutoiminta, leiripäiville osallistuminen.**

☐ SUOMEN LADUN OPINTO- JA RETKEILYMATKA KESKI-EUROOPPAAN. Suomen Latu r.y. järjestää **16. 2. — 2. 3. 1970** välisenä aikana opinto- ja retkeilymatkan Keski-Eurooppaan Tshekkoslovakiaan. Matka tapahtuu laivalla Helsingistä Lyypekkiin, josta junalla Hampurin, Hannoverin ja Itä-Berliinin kautta Prahaan. Matkalla tutustutaan alustavan suunnitelman mukaan Prahaan, Brno'hon, Bratislavaan, tehdään parin päivän hiihtoeräretki Karpaateilla ja seurataan parin kolmen päivän ajan hiihdon MM-kilpailuja Hohe Tatralla.

Matka tulee maksamaan noin 480 mk. Maksuun sisältyy laivamatkat säästöluokassa, junamatkat ilman makuupaikkoja, kaikki matkat Tshekkoslovakiassa, majoitus ja täysihoito retkeilymajatasolla, päiväraha Tshekkoslovakiassa, opastus ja tapaturmavakuutus. Maksuun ei sisälly matkustajaveroa (10 mk) eikä viisumien lunastusmaksuja.

Retkeläiset ottavat talviretkeilyvarusteet j sukset mukaan. Matkalle voi osallistua vain 15 henkeä. Suomen Ladun jäsenillä on etuoikeus matkaan.

Pyydämme hiihtoretkikokemusta omaavien matkalle halukkaiden ilmoittautumisjärjestyksessä. Nyt on tilaisuus tehdä halpa matka Keski-Eurooppaan, nähdä MM-kisat, retkeillä Karpaateilla ja tutustua Tshekkoslovakiaan.



VEIKATEN VOITAT

Vuoden 1969 ikä-, johtaja- ja tunturisudet

Ikäsusien korkein järjestysnumero kohoaa tällä kertaa 17:ään. Ikäsusia on kuitenkin nyt enää vain 11, sillä kuusi heistä, viimeksi Tunturiladun puheenjohtaja Yrjö Pitkänen, ovat ulottaneet retkensä sille kairalle, joka meillä muilla vasta on edessä. Johtajasusien luku kohoaa 55:een ja tunturisusien peräti 809:ään. Vihittävien susien luettelo on seuraava:

Uudet johtajasudet

50 Jääskeläinen, Martti, Vaasa. On Vaasan metsäveikot ry:n Ylläsmajan henkinen ja taloudellinen isä. Järjestänyt lapinaiheisen haastattelun radiossa sekä esittänyt radiossa lapinaiheisia novelleja. Suorittanut alppikiipeilykurssin Saksassa. Lapinkäyntejä yli 40, tunturihuippuja paljon, eräretkiä 6.

51 Nurminen, Veli Mooses, Helsinki. Suunnitellut ja johtanut kolme hiihtoleiriä ja 15 eräretkeä. Johtaa eräretkeilykerhoa ja omistaa yli 1000 diaa teemasta Lappi ja eräretkeily. Saanut III-palkinnon opetusministeriön järjestämässä valok.kilpailussa. Valmistanut käsikirjoituksineen kolme elokuvaa "Lapinseidan kutsu", "Oikea suunta" ja "Hyvästi kaupunki". Liikkunut Käsivarren maastossa 8 vuoden aikana yli 2700 km. Harrastusnäytteenä "Soman Seitaa kumartamassa". Lapinkäyntejä ainakin 18, tunturihuippuja 25, joista 18 yli 1000 m, eräretkiä 15.

53 Sihvo, Aulis Jämsä. Harrastusnäytteenä "Saariselän autiotuvat", tutkielma. Toiminut Karjalan Vire ry:n urheiluohjaajana ja nuorten kouluttajana. Toiminut piirileireillä kouluttajana ja johtajana. Ollut eräretkien ja kurssien vetäjänä Lapissa. Lapinkäyntejä 11, tunturihuippuja 45, eräretkiä 6.

54 Tani, Mauri, Karhula. Harrastusnäytteenä tutkielma "Lappalaisten urheilullisista harrastuksista". On tutkinut kahden vuoden aikana Lapin retkeilijöiden kuntoa ryhmittäin, josta julkaisee selostuksen myöhemmin. Perehtynyt myöskin perheretkeilyyn. On karhulalaisen urheiluseuran puheenjohtaja. Lapinkäyntejä 9, tunturihuippuja 47, eräretkiä 6.

55 Valli, Martti, Vaasa. Harrastusnäytteenä esittää monivuotiset kokemuksensa "Suksien ja siteiden valinnasta sekä voitelusta tunturia varten". Omaa kyvyn järjestellä ja johtaa eräretkiä ja ystävällisen ja avuliaan luonteenlaadun. Lapinkäyntejä noin 20 vuotena, tunturinhuippuja 26, eräretkiä 22.

UUDET IKÄSUDET





Jonne Saastamoisesta (oik.) otettu kuva on jo vähän vanha ja sen nurkat ovat taittuneet, mutta tämänkin auringonoton muisto on aina veres. Toisessa kuvassamme Tapani Piirainen ikuisten piirtämistensä ja kirjoittamistensa parissa.

☐ **IKÄSUSI N:o 16. TAPANI PIIRAINEN on syntynyt 16.5.1923 Jyväskylässä, ammatiltaan heikkovirtatekniikko, nykyinen asuinpaikka Raisio.**

Vihitty tunturisudeksi v. 1962, johtajasudeksi v. 1964. Suomen Ladun jäsen vuodesta 1957. Latuyhdistys Turun Latu, jonka johtokunnassa 1967 lähtien.

On suorittanut yhteensä 25 eräretkeä, joilla kaikilla toiminut vetäjänä.

On eräretkillään vaeltanut Lapin jokaisessa kolkassa, yhteensä 5 428 km, joilla viettänyt erämaassa 293 vrk, ja yöpynyt 48 kertaa lumikiepissä, louteella ja laavulla.

Jakanut eräkokemukset 159 henkilön kanssa.

On saanut tunturien "huiputusmaniastaan" lisänimen "OAIVI-TAPSA", sillä hän on huiputtanut 129 tunturia, joista 64:lle on vienyt rinkkansa, tai ahkionsa! Huipuista on 5 yli tuhatmetristä.

Suomen Ladun mestarikuntojäsen ("kuntomiljonääri") vuodesta 1960 lähtien, eli 9 kertaa. Paras vuotuinen hiihto- ja kävelykilometrimäärä v. 1966, yhteensä 4 329 km. Saanut Suomen Ladun "Mestari- latumerkin" v. 1966.

Tarkkoihin retkimuistiinpanoihinsa pohjautuen on käsitellyt eräretkeilyn erilliskysymyksiä lähes kolmessakymmenessä julkaistussa kirjoituksessaan, joita on kuvittanut piirroksin.

Ollut luomassa työ- ja asuinpaikkakunnalleen (Raisio) merkittävän kuntourheilutoiminnan (harrastuskävely ja -hiihto).

Suorittamaansa joulueräretkeilyä ja sen esiintuomista erääksi uudeksi latutoiminnan muodoksi on T. I. Sorjonen nimittänyt "Joulueräretkeilyn pioneerityöksi".

☐ **IKÄSUSI N:o 17, SAASTAMOINEN, FRANS (JONNE), synt. 29.1.1917, Nurmeksessa. Ensimmäinen Lapissa käynti helmikuun lopulla 1938 Kaulatunturilla ja muualla Petsamossa. Napapiirin ylitys tapahtui myös syksyllä 1944 saksalais-sodan aikana.**

V:sta 1946 lähtien käyntejä joka vuosi ja useimpina vuosina jokaisena vuodenaikana. Ensimmäinen eräretki syyskesällä 1947, jolloin veti Suomen Ruoktun korjausporukkaa (Tupa onkin ensimmäinen puhtaasti retkeilijöiden käyttöön varattu yleinen autiotupa). V:sta 1949 lähtien mm. vetänyt miltei joka vuosi ja eri puolille Lappia suuntautuneita sanomalehden-, aikakauslehden-, radio- ja tv-toimittajien Lapin matkoja. Lappia sekä eräretkeilyä koskevia kirjoituksia sanoma- ja aikakauslehtiin sekä muutamiin opaskirjoihin. Esityksiä samasta aiheesta radiossa. Käsikirjoituksia muutamiin Lappi-aiheisiin lyhyt elokuviin. Tunturiladun Oppaan toimittaja. "Ruoktun laulun" sanoittaja yhdessä Reino Helismaan kanssa. Ounasvaaran Hiihtoseuran perustaman sanomalehtimiesten Kursungin paliskunnan poroisäntä n:o 1. Tunturisusi ensimmäisestä laumasta 1947.

Ollut mukana Tunturilatua perustettaessa. Vuosikokouksien puheenjohtajana ja tilintarkastajana useana vuotena. Pari-kolme kertaa susivihkiäisissä noitana. Erikoismuistelemisaihe vaimon vetäminen häämatkalle 1959 Saariselälle.

Uudet tunturisudet

(Nimen jälkeen suluissa tässä järjestyksessä Lapinkäynnit, tunturihuiput, eräretket):

752 Aaltonen, Reino, Riihimäki (6—18—2)
753 Aho, Alpo, Pieksämäki (5—13—7)
754 Ahonen, Vuokko, Helsinki (9—23—1)
755 Ahlroth, Carl, Friherrs (8—15—3)
756 Andersen, Gösta, Karhula (5—28—2)
757 Andersen, Sölve, Halla (5—26—2)
758 Aro, Eeva-Liisa, Virolahti (5—18—3)
759 Civill, Terttu, Nokia (5—15—1)
760 Dahlman, Matti, Helsinki (10—16—8)
761 Hahl, Hilkka, Myllykoski (7—23—3)
762 Hall, Tyyne, Itä-Hakkila (7—22—1)
763 Haunia, Liisa, Kiikka (5-yli 30—3)
764 Hemminki, Risto, Helsinki (6—21-n 15)
765 Hiltunen, Erkki, Tampere (8—14—8)
766 Häjänen, Eino, Riihimäki (6—28—3)
767 Hänninen, Heikki, Karhula (5—23—2)
768 Härkönen, Kauko, Iisalmi (lukuisa määrä—37—n. 30)
769 Iljamo, Ritva, Helsinki (7—10—6)
770 Kaartinen, Taisto, Pieksämäki (6—21—6)
771 Kakko, Kalevi, Helsinki (6—24—4)
772 Kangas, Viljo, Helsinki (paljon — kaikki länsi Lapin ja Saariselän huiput — kaksi joka vuosi kouluajoista alkaen)
773 Kankare, Kaarlo, Helsinki (8—n. 15—4)
774 Koistinen, Hannu, Helsinki (8—n. 25—6)
775 Konttinen, Marja-Leena, Kuopio (5—17—4)
776 Kärpänen, Helka, Helsinki (9—28—5)
777 Lamminjoki, Kyösti, Helsinki (6—18—3)
778 Leppäkoski, Veikko, Helsinki (23—24—4)
779 Linna, Antti, Takhuhti (9—35—7)
780 Lötjönen, Eila, Varkaus (9—n. 20—5)
781 Martikainen, Aune, Helsinki (6—15—1)
782 Mattila, Erkki, Lahti (6—23—3)
783 Matturi, Kalevi, Oulu (12-yli 40—6)
784 Mikkonen, Antero, Varkaus (6—19—4)
785 Nieminen, Risto, Toijala (12—14—12)
786 Norha, Ritva, Helsinki (28—36—1)
787 Paltemaa, Esa, Iisalmi (12—36—6)
788 Paltemaa, Lyyli, Iisalmi (13—40—6)
789 Pelkonen, Seija, Oulu (7—26—3)
790 Peltonen, Paavo, Outokumpu (6—n. 20—6)
791 Pilviö, Timo, Tampere (6—16—6)
792 Pohjamo, Ritva, Jyväskylä (9—27—4)
793 Pohjonen, Raili, Turku (5—20—3)
794 Pyykkö, Hilkka, Helsinki (5—17—1)
795 Rainio, Pentti, Järvenpää (6—13—1)
796 Rautanen, Heli, Rekola (12—20—2)
797 Rautanen, Raimo, Rekola (8—16—2)
798 Rostua, Ulla, Helsinki (5—21—1)
799 Salmela, Anna, Oulu (6—16—4)
800 Schneider, August, Karhula (5—16—1)
801 Strandström, Tage, Bolarskog, Slätberg (8—n. 30—6)
802 Tappola, Reijo, Helsinki (9—34—9)
803 Tiainen, Usko, Kauniainen
804 Tolkki, Reino, Jyväskylä (9—12—1)
805 Tuhtanen, Maija, Pispala (27—n. 30—13)
806 Vainio, Maija, Kyminlinna (5—12—1)
807 Weurlander, Kaj, Espoo (5—14—3)
808 Vuorinen, Matti, Hyvinkää (5—19—2)
809 Välimaa, Sisko, Keuruu (9—14—3)

Lapinaiheisia kirjoja

Kuluvan vuoden aikana on Lappiin liittyvää kirjallisuutta julkaistu ainakin seuraavat:

Olle Birkesten-Rolf Smedman: Kalamiehen kirja, 118 sivua, Tammen T-kirjat. Kirja käsittelee kalastusta, antaa kikkoja ja neuvoja.

Annikki Kariniemi: Salakaato, 196 sivua. Otava. Tarina tämän päivän Lapin ihmisistä ja heidän ongelmistaan.

Raimo O. Kojo: Tervaksentuoksuinen lohi, 153 sivua. Wetlin + Göös. Kirja sisältää piirroksin kuvitetun kokoelman kuvauksia eräretkiltä Lapissa.

Hans Lidman: Pohjoiskalotin ihmisiä, 204 sivua, Otava. Kuvin elävöitetty ruotsalaisen eräkirjailijan kertomus ihmisistä, joista useat ovat meillekin tuttuja.

Seppo Partanen: Lemmenjoen kultamaat, 26 sivua, Suomen Matkailuliiton retkeilyosasto. Vihko kuuluu liiton opassarjaan, tasoltaan parhaaseen päähän.

Lehtemme lukijoille

Tunturiladun seuraava numero on tarkoitus saada aikaan jouluksi. Kehittääksemme lehteämme entistä enemmän tunturilatulaisten yhdyssiteeksi, haluaisimme siinä kertoa kuulumisia kaikista meistä. Miksipä emme siis sopisi siitä, että tästä pitäen lähetetään lehdelle tietoja kaikista jäsenille osuneista sattumuksista, jollaisia ovat kihlaukset, solmitut avioliitot, parhaan lapsen syntymät, arvonimet, ministerituolit ja tuollaiset. Mieluista olisi myös kertoa missä erikoisissa maisemissa tunturilatulaiset ovat taivaltaneet. Kaikki eivät Pihkalan tavoin ylitä Grönlantia, mutta jotakin muuta erikoista saattaa tapahtua. Jokin mielenkiintoinen löytö, havainto, keksintö tms. on kertomisen arvoinen. Älkääpä siis kainous- tai muista turhista syistä jättäkö kertomatta kaikesta tällaisesta.

Ystävällisessä hengessä tervehtien tämän lehden

TOIMITTAJA

Helsinki 1969, Paasipaino

Virkisty Della-Baarissa Korsossa

Meiltä saatte leivonnaisia yllätysvieraitten varalle, maukkaita voileipäkakkuja arkeen ja juhlaan, hyvää kahvia kiireitten keskelle, keskiolutta. Käy kerran, niin poikkeat toistekin.

Della-Baari
Korso — KOP:n talo
puh. 82 77 14

Leppävaaran Liikenne Oy

Lintuvaara,
Lintuvaarantie 39

Tiedustelut puh.
64 09 60 — 51 50 20
54 11 30

Suoritamme myös tilausajoja ajanmukaisilla linja-autoillamme

SUUNTANA SUOMALAINEN
SUUNTO

Valmistaja:
SUUNTO OY

Vanhakartano,
Juvan teollisuus-alue

PUH.
VAIHDE 84 13 11